

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/10278,Komunikat-dot-sledztwa-w-sprawie-zbrodni-popełnionych-przez-partyzantow-sowiecki.html>
18.04.2024, 19:55

Strona znajduje się w archiwum.

Komunikat dot. śledztwa w sprawie zbrodni popełnionych przez partyzantów sowieckich w latach 1942-1944 na terenie byłego województwa nowogródzkiego

Instytut Pamięci Narodowej – Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Łodzi prowadzi śledztwo w sprawie zbrodni popełnionych przez partyzantów sowieckich w latach 1942-1944 na terenie byłego województwa nowogródzkiego.

Przedmiotem śledztwa są zabójstwa pojedynczych osób, a także ataki partyzantów sowieckich na poszczególne miejscowości i zabójstwa większej liczby osób. Jednym z wątków śledztwa jest zabójstwo przez partyzantów sowieckich 128 mieszkańców miejscowości Naliboki pow. Stołpce. Do ataku doszło nad ranem 8 maja 1943 r. Sprawcami byli partyzanci sowieccy z oddziałów stacjonujących w Puszczy Nalibockiej.

Z meldunku Sidoruka – sekretarza Lidzkiego Podziemnego Rejonowego Komitetu KP Białorusi do Centralnego Sztabu Ruchu Partyzanckiego w Moskwie wynika, iż atak na Naliboki przeprowadziła Brygada „Stalina”. Znajduje to potwierdzenie w rozkazie „Płaton” – dowódcy Baranowickiego Zgrupowania Partyzanckiego z 10 maja 1943 r., który potwierdza udział w ataku na Naliboki partyzantów z Brygady „Stalina” i nadto z oddziałów „Dzierżyńskiego”, „Bolszewik”, „Suworowa”. Przesłuchani naoczni świadkowie zbrodni w swych zeznaniach relacjonują przebieg ataku, podają dane dotyczące ofiar. Odnośnie sprawców zbrodni ich zeznania są lakoniczne – stwierdzają, iż ataku dokonali „bandyci”, „partyzanci sowieccy”, osoby narodowości żydowskiej, w tym byli mieszkańcy Naliboków. Kilku świadków lakonicznie zeznaje, że wśród atakujących byli partyzanci od Bielskiego. Świadkowie nie wskazują jednak, na jakich przesłankach opierają to twierdzenie. Ponadto zeznania te nie są poparte żadnymi innymi dowodami, np. dokumentami archiwalnymi. Część historyków również wskazuje na udział partyzantów z Oddziału Bielskiego w ataku na Naliboki. Autorzy nie przywołują jednak w swych opracowaniach źródeł tych informacji. Jeden z byłych partyzantów sowieckich w swym pamiętniku wydanym w latach 60-tych

wskazuje, iż obozy żydowskie założono w Puszczy Nalibockiej w II połowie 1943 r., a więc już po ataku na Naliboki.

Tak więc fakt udziału partyzantów z Oddziału Bielskiego w ataku na Naliboki jest tylko jedną z wersji przyjętych w toku śledztwa.